

ДРУШТВО ЗА ЗАШТИТУ И
ПРОУЧАВАЊЕ ПТИЦА СРБИЈЕ

Друштво за заштиту и проучавање
птица Србије (ДЗППС)

Адреса: Радомира Раше Радујкова 1а,
спрат 1, стан 211, 21000 Нови Сад

Телефон: 021/304-49-25

E-mail: info@pticesrbije.rs

Web: www.pticesrbije.rs

**Одељење за имовинско правне, стамбено комуналне послове, урбанизам, грађевинарство и
заштиту животне средине Општинске управе Опово**

ул. Бориса Кидрича 10, 26204 Опово

ПРИМЕДБА

Поштовани,

Овим путем желимо да искажем примедбу на *Нацрт Плана детаљне регулације соларне електране у КО Опово и КО Баранда* („Предметни пројекат“) који су доступни за јавни увид од 7. новембра године, па завршно са 22. новембром 2023. године (<https://opovo.org.rs/rani-javni-uvид-povodom-izrade-plana-detaljne-regulacije-solarne-elektране-u-ko-opovo-i-ko-baranda/>).

1. Континенталне слане (алкалне) баре и мочваре су јединствена, екстремна станишта насељена специфичним живим светом високе конзервационе вредности (Williams 2002; Gavrilović et al. 2018). Постоји више типова ових станишта према рН за процену његовог еколошког статуса уз коришћење биолошких индикатора, односно биолошких елемената квалитета, као што је алголошки индекс дијатомеја за слане баре - DISP (Diatom Index for Soda Pans). Поред националног законодавства које штити неке локалитете у Србији алкална, слана језера преко Директиве о стаништима (Habitat Directive) представљају приоритетна станишта за заштиту у Европској Унији под кодом 1530 и именом „Панонске слане степе и слане мочваре“ (*Pannonic salt steppes and salt marshes*). Управо овај тип станишта представљају акваторије Велике Слатине, Слатине, Ракиташа и Печене Слатине које су требале да буду заштићене у оквиру недавно проглашеног заштићеног подручја Предела изузетних одлика „Потамишје“. Реализација Предметног пројекта може да доведе до нестанка 3.800 хектара овог изузетно ретког и значајног типа станишта.

Сматрамо да би станишта типа „Панонске слане степе и слане мочваре“ требало да буду под заштитом кроз националну регулативу, као јединствена и угрожена, са специфичним одликама биолошке разноврсности, посебно имајући у виду да је Република Србија ратификовала Директиву о стаништима ЕУ. Додајемо да ово подручје у Србији већ ужива заштиту у оквиру националне Еколошке мреже („Службени гласник РС“, бр. 102/2010), док је валоризовано и у оквиру Међународно значајно подручје за птице (IBA) „Средње Потамишје“ под кодом RS014.

ДРУШТВО ЗА ЗАШТИТУ И
ПРОУЧАВАЊЕ ПТИЦА СРБИЈЕ

Друштво за заштиту и проучавање
птица Србије (ДЗППС)

Адреса: Радомира Раше Радујкова 1а,
спрат 1, стан 211, 21000 Нови Сад

Телефон: 021/304-49-25

E-mail: info@pticesrbije.rs

Web: www.pticesrbije.rs

2. Да ли је за овај пројекат урађени IFC 6 стандарди према Конвенцији о биолошкој разноврсности (*International Finance Corporation's Guidance Note 6: Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources*)? Овај стандард идентификује ризике и утицај неког пројекта, његову исплативост, а све кроз призму екосистемских услуга и очувања биодиверзитета анализираних подручја. Због чињенице да се ради о врло вредним стаништима, сланим мочварама од међународног значаја на укупној површини од око 3.800 хектара, као и да ће реализација изградње соларне електране критично негативно утицати на станишта и организме који их насељавају неопходно је израдити ове стандарде.

Процес идентификације ризика и утицаја приликом израде IFC 6 стандарда узима у обзир директне и индиректне утицаје у вези са пројектом на биодиверзитет и услуге екосистема, идентификује све значајне преостале утицаје. Разматрају се релевантне претње по биодиверзитет и услуге екосистема, посебно са фокусом на губитак станишта, деградацију и фрагментацију, инвазивне стране врсте, прекомерну експлоатацију, хидролошке промене, оптерећење нутријентима и загађење. Такође, узимају се у обзир различите вредности које су везане за биодиверзитет и услуге екосистема других заинтересованих страна. Директни утицаји могу укључивати: поремећај или смањење популација врста или њихових станишта, ефекте емисија и ефлуента, измене површинске хидрологије, облика земљишта и обалних процеса, ширење инвазивних врста, ефекат руба и препреке расејавању, смањен приступ услугама екосистема укључујући губитак или деградацију станишта. Индиректни утицаји могу укључивати: приступ трећих страна изазван пројектом, миграцију повезану са утицајем коришћења ресурса, укључујући конверзију земљишта, лов и трговину дивљим животињама и ширење инвазивних страних врста. Како ће пројекат изградње соларне електране на сланим мочварама и језерима негативно утицати на већину од горе поменутих фактора, то је стога неопходно све те факторе анализирати кроз исплативост пројекта, изводљивост и негативне последице до којих ће довести.

3. Уколико би се план изградње поменуте соларне електране остварио, то би значило трајну девастацију изузетно вредних станишта и неповратно изгубљене осетљиве животне заједнице које су јединствене за подручје Србије, те непроцењиво вредне за Европу и свет. До сада је на овом подручју евидентирано 185 врста птица (**Прилог 1**), преко 102 врсте алги (**Прилог 2**), 14 врста гмизаваца и водоземаца (**Прилог 3**). Такође, у бази података Центра за информације о биодиверзитету Биолошког факултета у Београду се у границама MGRS (UTM) квадрата 10×10 km DQ58, DQ59, DQ68 и DQ69 налазе подаци о присуству 127 врста биљака и животиња значајних за заштиту, међу којима се 21 врста налази на прилозима Директиве о стаништима, 28 врста на прилозима Бернске конвенције, 103 врсте су заштићене Правилником о заштићеним и строго заштићеним врста Србије, док се 18 врста налази у категорији „ендемич/реликт/ретка“ (**Прилог 4**). Сви поменути детаљи о биодиверзитету се налазе у прилозима као засебни документи примедбе.

ДРУШТВО ЗА ЗАШТИТУ И
ПРОУЧАВАЊЕ ПТИЦА СРБИЈЕ

Друштво за заштиту и проучавање
птица Србије (ДЗППС)

Адреса: Радомира Раше Радужкова 1а,
спрат 1, стан 211, 21000 Нови Сад

Телефон: 021/304-49-25

E-mail: info@pticesrbije.rs

Web: www.pticesrbije.rs

Примедбу потписују:

- Друштво за заштиту и проучавање птица Србије, Нови Сад
- Лига за орнитолошку акцију, Београд
- Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ – Институт од националног значаја за Републику Србију, Београд
- Српско херпетолошко друштво „Милутин Радовановић“, Београд
- Удружење за заштиту, одгој и проучавање животиња „Зоо Планет“, Ниш
- Еколошки покрет „Оквир живота“, Мионица
- ХабиПрот – Удружење за одрживи развој и очување природних станишта Србије, Нови Сад
- Млади истраживачи Србије, Београд
- Удружење еколога „ЕКОС“, Гложан
- Еколошки клуб Града Сремска Митровица, Сремска Митровица
- Еко клуб „Жељин“, Александровац
- Удружење грађана „ГМ Оптимист“, Горњи Милановац
- Друштво за заштиту животне средине „Стара планина“, Пирот